

שער טנת"א - פרק ב

ואח"כ באו הטעמים האמצעיים והם בחינת האור היוצא מהחוטם של א"ק, וחוטם הוא כמנין ס"ג, וגם מכאן נמשך ויצא האור דרך שני נקבי החוטם ימין ושמאל, ימין מקיף ושמאל פנימי על דרך הנזכר באזן, ונמשכו ביושר עד החזה של זה הא"ק וזהו עיקר האור. אמנם מהארתו גם כן הוא מתפשט אל צד האחור ומסבב כל סביבות הא"ק¹.

והנה כאן נתקרבו² אורות הפנימיים במקיפים שלהם יותר מאורות האזניים, כי נקבי החוטם סמוכים הם, אבל עם כל זה נחלקים לב' ואינם מתחברים יחד, ולכן גם באורות האלו לא היה להם בחינת כלים.

ומה שנתוסף באלו יותר מבאורות האזניים הוא כי אות ו' שבתוך ה-ה' אשר באזן היתה כלולה עמה³ נתגלית עתה, ומה שהיה אז בחינת ה' נעשה עתה ב' אותיות ד' ו' להורות יציאת אות ו' לחוץ וגילוייה, והוא סוד ז"א שנתגלה בכאן, ואמנם לא נעשה ו' לבדה, אמנם ה-ו' נחלקת ג"כ ל-ו' חלקים והם ו' אלפיי"ן⁴.

וטעם הדבר⁵ הוא כי ה-ה' פרצופים הנכללים באות ה' הלא הם אריך אנפין אבא אימא ז"א נוק' כנ"ל והם בחינת יחידה חיה נשמה רוח נפש, ונמצא כי ז"א הוא בחינת רוח כנודע, והנה הכתוב אומר [בראשית ז' כ"ב] "כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאֶפְיוֹ", להורות כי בחינת הרוח מתגלה באפים שהוא החוטם, ולכן בזה החוטם נתגלה בחינת ז"א ונחלק ל-ו' קצוות שבו, אבל אות ה-ד' נשארת אות אחת מחוברת אבל אות ו' נחלקה ל-ו' אלפיי"ן.

וכמו שנחלקה אות ו' שבנקב חוטם הימני כך מתחלקת אות ו' שבנקב השמאלי, וסך כולם הם י"ב אלפיי"ן ועם החוטם עצמה הרי י"ג כמנין וא"ו.

¹ הנה עד כאן יציאת אורות החוטם שוה בכמה פרטים ליציאת אורות האזן: א'. שהם מס"ג יצאו, ב' שיוצאים מע"ב דס"ג, ג' ושיוצאים מבי' נקבים, אור מקיף מימין ואור פנימי משמאל, ד' ושאינם נוגעים אע"פ שהם קרובים יותר, ה' ושמאירים לצד פנים בעיקר ויש להם הארה סביבות הא"ק. ו' ואע"פ שקרובים יותר לא היה בהם בחינת כלים. וכאן מגיעים עד החזה.

ראה שעה"ק דף י"ג ע"ב משם משמע שגם אורות החוטם יצאו י' ספירות מקיפים ו-י' ספירות פנימיים דוגמת האזן.

² אמנם נתקרבו ואין עדיין ביניהם בטישה שתגרום הויית הכלים, אך נראה שהתקרבות זו גרמה לגילוי נוסף ולכן גרם היותם שתי בחינות באורות החוטם, שה-ו' נפסקה ל-ו' חלקים וגם עומדת בפני עצמה ד' ו' שבציור ה-ה'. ועוד על ידי התרחקו ורדתו למטה הוא מתעבה כמו שמבאר בהמשך.

³ הנה יש כאן הבנה לכאורה שאותה ה-ה' שהיתה באזן, ושם ה-ו' הייתה כלולה עמה, כאן מתגלה ה-ו', נשמע שהיא אותה ה-ה', אך אינו כן-אלא יש ה' באזן, ושם ה-ו' לא נחלקה. ועוד יש ה' נוספת שיוצאת דרך החוטם, וכאן בחוטם ה-ו' נחלקה, והרי הן שתי ההי"ן, אחת באזן ואחת בחוטם, ועיין היטב בלשון ותדייק כך, וכן משמע בהמשך הפרק.

⁴ יש כאן גילוי יותר והוא שרומז ה-ו' שב-ה' ל-ו' קצוות דז"א, והם ו' אלפיי"ן, שהם ו' ספירות דז"א, שרומז ל-ו' אלפי שנה דהוי עלמא, שכן העולם רומז לז"א. וכן התורה רומזת לז"א, ויש לזה אסמכתא שכן יש ו' פרשיות שמתחילות באות א' והם: (1) אלה תולדות נח. (2) אלה פקודי. (3) אם בחקותי. (4) אלה מסעי. (5) אלה הדברים. (6) אתם נצבים.

⁵ ועוד מביא טעם למה חוטם רומז לז"א שהאות ו' היא גם רומזת לז"א, על פי ערך שמות הכלים והעצמות. העצמות: נפש, רוח, נשמה, חיה יחידה. והכלים: נוק', ז"א, אימא, אבא, א"א. הרי הכלי הוא ז"א והעצמות שבו הוא בחינת הרוח. הרי שהחוטם הוא בחינת ז"א וגם הוא בחינת רוח מתגלית בחוטם. שבחוטם יש רוח. וזה על פי ביאור פסוק (בראשית ז' כ"ב) "כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאֶפְיוֹ" הרי שהרוח באפיים וז"א שהוא רוח רמוז בחוטם.

וכן ב' הווי"ן אלו' עם החוטם עצמה שצורתה א כנודע כי ב' נקבי החוטם הם ב' יודי"ן והכותל המפסיק ביניהם הוא צורתו ו' הרי צורת א ועם הב' ווי"ן הרי וא"ו.

והוא להורות כי למעלה בבחינת הראש ששם מקום המוחין הוא שם ע"ב דהווי"ה דיודי"ן, וכאן הוא שם ס"ג, כי אין הפרש בין הווי"ה דע"ב להווי"ה דס"ג רק במילוי אות ה-ואו כנודע.

ואלו ה-ב' ווי"ן הם בחינת הטעמים האמצעיים שבאמצע התיבה והם פסק ומקף כנודע, כי הוראת הפסק הוא הוראת ה-ו' של ה-ה' שנפסקה ונעשית ל-ו' אלפי"ן כנזכר ולכן נקרא פסק. וכאשר תחבר זה הפסק עם המקף הוא צורת ד', והוא הוראת ד' אות ה-ד' של אות ה-ה'.

והנה ה-ד' הזו כבר ביארנו לעיל שאינה נפסקת⁶, אבל יש הוראה אחרת אליה והוא כי כאשר תקח ה-ה' שבאזן ימין שמספרה י' ספירות כנ"ל והרי היא בחינת י' אחת ושתצרפנה ותחברנה עם ה-ה' שבנקב הימני של החוטם שצורתה ד"ו כנ"ל הרי הכל הוא צורת יו"ד והוא ציור אלפי"ן אחת כזה א, שצורתה יו"ד. גם אם תקח י' שבנקב און שמאל ותחברנה עם ו"ד שבנקב חוטם שמאל הרי א שנית. והרי יש ב' מיני אלפי"ן שצורך יו"ד.

ואם תצייר בציור אחר והוא שתקח י' של און שמאל ו-ו' של נקב חוטם שמאל ו-י' של און ימנית הרי א אחרת שצורתה יו"י, גם אם תקח י' של און ימין ו-ו' של נקב חוטם ימין ו-י' של און שמאל הרי א שנית בציור יו"י. והרי ב' אלפי"ן בציור יו"ד והרי ב' אלפי"ן בציור יו"י, הרי ד' ואלוהו דף ב' ע"ב אלפי"ן.

והם מורות על קצת גילוי ה-ד' של ה' שבחוטם שנגלית מעט, אבל לא נגלית לגמרי כמו ה-ו' של ה-ה' שבחוטם. ואמנם עיקר גמר גילויים הוא למטה באורות הפה כמו שיתבאר לקמן ב"ה :

ודע כי י' ספירות אלו של אורות האזניים⁹ כל זמן שהם נמשכים עד גבול החוטם אז הוא יחידי בפני עצמו, אבל כאשר נמשך מגבול החוטם ולמטה עד שבולת הזקן אז מתלבש¹⁰ אור האזן עם אור

⁶ הנה צריך להבין מפני מה הרב עושה כאן שני חשבונות ומה ההבדל ביניהם שכן המסקנה היא אחת שהיא רמז ל-ואו דס"ג.

נלע"ד שתחילה עושה את החשבון וסופר אותיות שכן אמר ו' נחלקת לששה אלפי"ן ועוד ו' שניה ששה אלפי"ן הרי י"ב אלפי"ן והחוטם שצורתו א' הרי י"ג אלפי"ן, כמנין ואו. הרי ספר כאן אותיות.

ובהמשך עושה גימ' וחשבון ב' ווי"ן הרי גימ' י"ב ועוד החוטם שצורתו א' הרי עוד אחד סך הכל י"ג כמניין ואו וכאן זה במספר וחשבון. הרי כאן מחשב באופן אחר שכן לעיל ספר את הו' אלפי"ן שבוי"ן, אותיות. וכן הא' כאות אחת הרי אותיות, וכאן באופן השני מחשב גימ' שהם ב' ווי"ן גימ' י"ב ועוד ציור א' שמספרה אחת, הרי מספר. הרי ביאר ב-ב' אופנים הידועים עניין אותיות ועניין מספר כמבואר בשער רפ"ח. ע"כ נלע"ד.

⁷ ראה רמ"ז בסוף אוצרות אות כ"ב וז"ל: ששני טעמים אמצעיים עניינם פיסוק וסמיכות, פיסוק הוא ה-ו' שנחלק ל-ו' אלפי"ן וסמיכות הם ב' הווי"ן של הדל"ת שעדיין נשארו סמוכים, עכ"ל. נלע"ד שהמקף כטעם מחבר רומז לסמיכות ולאות ד' ששני הווי"ן סמוכים ולא נפסקה.

⁸ הנה ד' לא מתגלית ונפסקת בחוטם אך נרמזת הוראת הגילוי שלה בחוטם מה שיהיה גילוייה בפה, ד' אלפי"ן ב' אלפי"ן יו"ד, וב' אלפי"ן יו"י, זה יהיה על ידי צירוף האזן עם החוטם. היינו מה שראינו לעיל ד' אלפי"ן אלו ברמזים הוא מהאורות היוצאים, ובהמשך בתוך הפה יהיה בעצמות האור הפנימי של האזן והחוטם בפנימיות הא"ק, ומהם יהיו ד' אלפי"ן בתוך הפה, ונראה אותם כך בפרק הבא בעקודים, וכן מכוונן בכוונות האכילה התחלת התפשטות וירידת השפע לפה. ראה אוצרות דף ב' ע"ד אש"ל אות ו'.

⁹ הנה כאן הרב לא ביאר עניין עיגולים של אח"ף וצריך להבין שאין עיגולים באורות האח"ף והם רק בחינת יושר בלבד וכמו שכתב הרב בשער ההקדמות דף ח' ע"ג וז"ל: ... ושם יתבאר איך מבחינת היושר של אדם קדמון הזה, יצאו ונתגלו אורות רבים, אשר כללותם הם האורות הבוקעים, ויוצאים מן האזניים שלו ולחוץ. ואח"כ יוצאים אורות החוטם. ואח"כ אורות הפה, הנקראים עולם העקודים, וכל אלו האורות הם בדרך יושר בלבד, ואין בהם בחינת עגולים כלל... ע"כ ע"ש. הרי אין עיגולים באח"ף.

¹⁰ הכוונה כאן שהאור האזן מתלבש תוך אור החוטם, שהאזן היא פנימית יותר והפנימי מתלבש בתחתון החיצון ממנו שהוא החוטם. כאן הלשון קצת קשה ויש לשונות אחרים ברורים יותר. הנה גם כאן להבין שהחלק העליון של האזן הוא יחידי, שאינו מתלבש ואינו מושג כלל אך מה שמתלבש בחוטם הוא מושג שהרי

החוטם בתוכו ונעשה בחינת נשמה פנימית אליו, וכן אור החוטם כשנמשך מגבול הפה ולמטה אז מתלבש הוא באור הפה ונעשה בחינת נשמה פנימית אל אור הפה.

גם דע כי (אז) [אותו] האור היוצא מתוך הא"ק הזה הנה כולו אור א' רק כי ע"י התרחקותו ורדתו למטה הוא מתעבה עיבוי אחר עיבוי. כיצד, האור היוצא מן האזן הוא זך מאד, וכאשר נמשך האור הזה בפנימיות הא"ק עד הגיעו אל החוטם ויצא קצתו דרך שם¹¹ הנה אעפ"י שהוא אור א' שוה עם כל זה מחמת הריחוק שנתרחק¹² ונמשך יותר למטה נתעבה יותר בצאתו משם, ועל דרך זה בהתפשטותו יותר למטה עד הפה ויוצא קצתו דרך שם מתעבה יותר מחמת התרחקו ממקום העליון, אבל לא לסיבת בחינת האור בעצמו, **כי כולו שוה** כנזכר. אך המשכיל יבין כי אור של המוחין נקרא **ע"ב** ואור הזה נקרא **ס"ג** ודי בזה:

לי למזכרת:

חוטם מטעמים אמלעיים דס"ג
 ילאה ה' מנקב ימין אור מקיף, ה' מנקב שמאל אור פנימי
 עיקר הארתם דרך פנים עד החזה ומאחריים גם סביבות א"ק ולא נתחברו יחד
 אות ה' זו נחלקת לאותיות ד', ו'.
 אות ו' נחלקת לשש אלפ"ן בימין וכן בשמאל,
 אות ד' נשארה מחוברת, נרמזה כאן ז-ד' אלפ"ן ז' ו"ד ו-ב' ו"י עיקר גילוייה צפה
 בהגיע אור האוזן לגבול החוטם מתלבש בו ונעשה אליו נשמה.

כיסוי האור הוא גילוי ותיקונו על מנת שישגיגוהו התחתונים, וראה **פרדס רימונים א' דף כ"ה ע"ד** הבאנו לקמן בפרק ח' דנקודים, אך וודאי שכאן **אינו כלי כלל**.

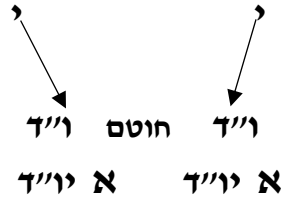
¹¹ הנה מכאן מוכח מה שביארנו לעיל שמהאוזן יצאה אות ה' אחת ומהחוטם יצאה אות ה' אחרת נוספת שכן כאן הרב אומר בפירושו שהאור **המשיך לרדת בפנימיות ואחר כך יצא** ולא אותה ה' שיצאה באוזן היא זאת שבחוטם.

¹² הרי כאן כמה שלבים בעיבוי: האור מתחיל בהתרחקו ממקורו אפילו **בפנימיות הא"ק**, וגם ביציאתו מהאוזן או מהחוטם אז מתעבה יותר, אף על פי שכל האח"פ יוצאים מ-**ע"ב** דס"ג וכל שכן מלמעלה יותר וכן למטה כל התפשטות היא עיבוי. **עיבוי זה** יהיה מורגש יותר באורות העקודים.

הנה ציור הוראת ה-ד' אלפי"ן הרמוזים באורות היוצאים
 ובאותו אופן יהיו ד' אלפי"ן בפה מפנימיות א"ק.

אוזן שמאל

אוזן ימין

אוזן שמאל

אוזן ימין

